

CONSTATĂRI I SOLUȚII

www.iefs.md

iefs@iefs.md

Tel.:(+373 22) 50-11-00

MD-2064, Republica Moldova

Chișinău, str. Ion Creangă 45

NOTĂ INFORMATIVĂ PRIVIND IMPACTUL SECETEI ANULUI 2012 ASUPRA DEZVOLTĂRII ECONOMIEI REPUBLICII MOLDOVA

Stratan Alexandru, Bajura Tudor, Victor Moroz

Republica Moldova este predispusă într-un mod particular hazardurilor naturale datorită unei combinații specifice dintre amplasarea geografică, practicile inadecvate de cultivare a solului și schimbările climatice. Mai mult decât atât, din cauza nivelului înalt de sărăcie în zonele rurale, a vulnerabilității agriculturii din Republica Moldova, precum și a măsurilor inadecvate de reducere a riscurilor, impactul hazardurilor naturale asupra economiei țării este deosebit de grav.

Începând cu anii 50 ai secolului trecut, ca urmare a încălzirii globale, numărul fenomenelor de risc în lume, provocate de starea vremii, a crescut de 5,5 ori, în timp ce numărul altor categorii de hazarduri naturale a crescut de 2,4 ori. De la mijlocul anilor 90 ai secolului XX, numărul hazardurilor hidrometeorologice s-a dublat.

În acest context al evoluției factorilor de risc, Republica Moldova a aderat la 9 iunie 1995, la Convenția cadru a Națiunilor Unite privind schimbarea climei, recunoscând astfel importanța problematicii complexe a schimbărilor climatice asupra destinului umanității.

Diferite aspecte ale impactului schimbărilor de climă și a dezastrelor naturale sunt elucidate în documentele strategice respective, elaborate în Republica Moldova (Anexa 1).

Cu toate acestea, se simte lipsa unui document integral, care ar aborda problematica riscurilor de mediu în mod sistematic și ealonat după priorități (Anexa 2).

Agricultura este sectorul economiei naționale cel mai expus și vulnerabil față de riscurile naturale și schimbările climatice. Factorul principal, ce determină mărimea, calitatea și stabilitatea producției agricole în Republica Moldova, îl constituie condițiile agroclimaterice, în special, lipsa de umezeală, condiționat în mare măsură de secete, prezența cărora devine tot mai dezastruoasă și cu consecințe severe.

Secetele temporare și pe alocuri au devenit un fenomen natural destul de periculos și poartă un caracter aproape cronic. Totodată, la fiecare trei-cinci ani au loc secete cu un caracter foarte dur, care cuprind întreg teritoriul republicii. Pierderile cauzate de secete variază în dependență de condițiile climaterice anuale.

Astfel, seceta din anul 2007 a avut un impact dezastruos, cu pierderi estimate la circa 7,5 mlrd. lei.

Impactul secetei din anul 2012 conform calculelor prealabile (în baza metodei expert), va constitui 1,0-1,5 mlrd. lei sau aproximativ 15-20% din roada așteptată. De menționat, că volumul pierderilor ar fi fost mult mai mare, în caz că la mijlocul lunii august pe întreg teritoriul Republicii Moldova nu s-ar fi înregistrat precipitații, pe alocuri - abundente.

Totodată, o mare parte din culturile primare, în primul rând – porumbul, floarea soarelui, sfecla de zahăr, legumele și alte culturi agricole, făcute în condițiile relativ favorabile de la mijlocul lunii august, nu se vor recupera, pierderile de roadă fiind la nivel de o treime și mai mult.

Alături de seceta din toamna anului trecut, care a provocat micșorarea suprafețelor, respectiv, roada culturilor cerealiere de prim grup, seceta anului 2012 va tensiona conjunctura pieței cerealelor, care deja a reacționat prin creșterea prețurilor de piață a grâului, porumbului și altor culturi cerealiere cu 30-35 % în comparație cu anul precedent.

Este de așteptat, în primul rând, creșterea și mai mare a prețurilor cerealierele furajere, din care cauză se vor scumpi (în lan) și produsele zootehnice – lapte, carne, ou etc. De asemenea, după cum arată practica anilor precedenți, din cauza lipsei furajului, aproximativ cu 15-20 % se va micșora cotele de animale (porci și găini) și aproximativ

---

cu 10-5% – eptelul bovinelor. De men ionat, c scumpirea i mai radical a c rni i produselor din carne va fi sim it pe pia a intern cu o întârziere de 5-6 luni.

Al turi de mic orarea volumelor de produc ie, sc derea esen ial i de lung durat a eptelului de p s ri i animale va provoca reducerea locurilor de munc în spa iul rural. În rezultatul scumpirii unei game largi a produselor alimentare este de a teptat cre terea nivelului infla iei în a doua jum tate a anului 2012 cu 1,5-2,0 %.

Seceta anului 2012, a cauzat pierderi esen iale ale volumelor de produc ie agricol nu numai în Republica Moldova, dar i în alte regiuni i state ale lumii. Astfel, au avut de suferit, în primul rând, asemenea exportatori principali de produse cerealiere, precum sunt: SUA, Federa ia Rus , Ucraina i al i produc tori mondiali de importan a culturilor cerealiere. Drept consecin , la bursele principale din SUA, spre exemplu, pre ul grâului de toamn a crescut alarmant în luna iulie 2012, cu 35-40% (de la 250 pân la 350 dolari SUA pentru o ton).

Concluzii

- Instabilitatea produc iei agricole în Republica Moldova este în ascensiune, fiind combinat cu sc derea recoltei medii la principalele culturi agricole.
- În condi iile Republicii Moldova cea mai mare parte a riscurilor este asumat de c tre exploata iile agricole.
- Sistemul de asigurare are un impact nesemnificativ asupra atenu rii riscurilor ordinare dar i a celor catastrofice.
- Gradul sporit de incertitudine a veniturilor pe care pot conta exploata iile agricole stimuleaz tendin ele de migra ie ale popula iei rurale.

M suri principale de combatere a fenomenului de secet

1. Restabilirea i dezvoltarea în continuu a suprafe elor de irigare;
2. Extinderea suprafe elor agricole supuse procedurii de asigur ri subven ionate;
3. Cre terea nivelului de subven ionare (în primul rând – subven ionarea investi iilor) a produc torilor agricoli;
4. Ridicarea nivelului de înzestrare tehnic i tehnologic a sectorului agrar, implementarea soiurilor moderne, rezistente contra fenomenului de secet , respectarea

asolamentului și altor cerințe tehnologice de bază privind sectorul fitotehnic al agriculturii autohtone;

5. Aprofundarea reformelor în sectorul agrar, consolidarea suprafețelor și dimensiunilor economice ale întreprinderilor agricole, adaptarea agriculturii autohtone la condițiile și cerințele Politicii Agrare Comune ale Uniunii Europene;

6. Formarea cadrului legal necesar pentru modernizarea sistemelor agricole în Republica Moldova;

7. Consolidarea instituțională a sistemului de management a riscurilor agricole.

Anexa 1

Documentele strategice privind combaterea cataclismelor și riscurilor naturale

1. Programul Național de Acțiuni pentru Combaterea Deșertificării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 367 din 13 aprilie 2000;
2. Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a Fondului Silvic, aprobat de Parlamentul Republicii Moldova în anul 2001;
3. Strategia Națională de Dezvoltare a Republicii Moldova aprobat de Parlamentul Republicii Moldova în anul 2007;
4. Strategia de Dezvoltare Durabilă a agriculturii pentru perioada 2008-2015, aprobat prin Decizia de Guvern nr. 282 din 11 martie 2008;

Anexa 2

Instrumente prioritare de gestionare a riscurilor în agricultura Republicii Moldova

	Exploatarea agricolă	Piața	Guvern
Reducerea riscurilor	- Adaptarea tehnologiilor de producție agricolă	- Instruire în managementul riscurilor	- Politici bugetare - Prevenirea dezastrurilor (controlul inundațiilor) - Prevenirea îmbolnăvirilor
Atenuarea riscurilor	- Diversificarea producției, adaptarea la condițiile tot mai instabile și mai puține în favoarea mediului	- Asigurarea - Integrarea verticală - Contractul de producție și vânzare - Diversificarea piețelor - Diversificarea surselor de finanțare - Activități non-agricole	- Scutiri impozitare - Organizarea controlului fitosanitar și veterinar la frontieră - Măsuri de susținere a prețurilor prin utilizarea rezervelor de stat
		- Asigurarea subvenționată a riscurilor agricole	
Confruntarea riscurilor	- Împrumuturi de la vecini sau membrii familiei - Ajutor umanitar internațional - Ajutor reciproc dintre locuitori	- Vânzarea activelor financiare - Economii și împrumuturi - Venituri din activități non-agricole	- Ajutor în situațiile de dezastru - Asistență socială - Compensații pentru daunele pricinuite de calamitățile naturale